

Harmonizace nepřímých daní v EU 2018

Daňová diskriminace

- zdanění **ve státě určení** (akvizice)
- = dovážené zboží znevýhodněno daňově
- diskriminace **přímá a nepřímá**
(týká se většinou spotřebních daní, ne DPH)

Daňová harmonizace

- daňová různost = **daňová konkurence** (přímé daně)
- řešení: daňová koordinace (soft law), **daňová harmonizace** (určení daně, základ, sazby aj.)
- neochota členských států: **fiskální nezávislost absolutně nezbytná** pro každý stát
- v cílech EU daně nezmíněny
- ***daňová harmonizace = nutné zlo, aby fungoval vnitřní trh, zatím jen daně nepřímé***
- **právní základ: čl. 113 SFEU**

Daňová harmonizace

Článek **113** – (= **nepřímé daně**)

Rada **zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem jednomyslně** přijme ustanovení k harmonizaci právních předpisů týkajících se **daní z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní** v rozsahu, v jakém je tato **harmonizace nezbytná pro vytvoření a fungování vnitřního trhu a zabránění narušení hospodářské soutěže.**

KAPITOLA 3 - SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ – Harmonizace obecně

Článek **114** – (= **žádné daně**)

1. Není-li ve Smlouvách stanoveno jinak, použijí se k dosažení cílů uvedených v článku 26 (Unie přijímá opatření určená k vytvoření nebo zajištění fungování vnitřního trhu) následující ustanovení. Evropský parlament a Rada **řádným legislativním postupem** ... přijímají opatření ke sblížování ustanovení právních a správních předpisů členských států, **jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu.**
2. Odstavec 1 **se nevztahuje na ustanovení o daních**, ustanovení týkající se volného pohybu osob, ani na ustanovení týkající se práv a zájmů zaměstnanců.

Článek **115** – (= **přímé daně**)

Aniž je dotčen článek 114, Rada **zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem ... jednomyslně** přijímá směrnice o sblížování právních a správních předpisů členských států, které mají **přímý vliv na vytváření nebo fungování vnitřního trhu.**

Daňová harmonizace

- metoda harmonizace: **směrnice**
- přijímání **jednomyslně**, bez spolurozhodování Evropského parlamentu
- **nepřímé daně: čl. 113** (zvláštní ustanovení) – *týká se fungování vnitřního trhu a soutěže*
- **přímé daně: čl. 115** (obecné ustanovení o harmonizaci)

Daňová diskriminace

- čl. 110: 1. Členské státy **nepodrobí** přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli **vyššímu vnitrostátnímu zdanění** než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny **podobné výrobky domácí**.
- 2. Členské státy dále **nepodrobí** výrobky jiných členských států **vnitrostátnímu zdanění**, které by poskytovalo **nepřímou ochranu jiným výrobkům**.
- Čl. 111: zákaz podpory vývozu nadměrnou refundací

Daň z přidané hodnoty - princip

- **How VAT is charged?**

VAT is charged at every stage of sale where the cost of an item is increased. The standard rate of VAT is 21%.

- For example:

- A **manufacturer** sells a television to a **wholesaler** for €100 and charges him VAT on that amount at 21%. Therefore, the wholesaler pays €121 for the television. The manufacturer then pays the VAT of €21 to the government.

- The wholesaler goes on to sell the television to a **retailer** for €200. He adds on VAT at 21%, so the retailer pays a total of €242. The wholesaler must pay the government the VAT of €42, but he can reclaim the €21 VAT he has already paid to the manufacturer, leaving €21, which he pays to the government.

- When the retailer comes to sell the television to a **consumer**, he must also add on VAT to his selling price. He sells the television for €300, plus VAT at 21%, making a selling price of €363 for the consumer. The retailer must pay the VAT to the government but he can claim back the €42 VAT that he paid to the wholesaler, leaving €21 for the government.

- **The government has now received 21% on the price paid for the television by the consumer (€63).** The retailer, wholesaler and manufacturer only paid the amount of VAT they charged to the next group down the line.

Daň z přidané hodnoty

- bývalá daň z obratu, obecná spotřební daň
- 1967 zavedena v EHS
- „Šestá“ směrnice (pův. 77/388) – harmonizuje:
  - dodání zboží, přechod vlastnického práva
  - místo zdanitelného plnění
  - základ daně
  - sazby (snížená, základní, min. sazby)
  - osvobození od daně atd.
  - dnes sm. 2006/112 (ve znění změn) - [společný systém EU daně z přidané hodnoty \(DPH\)](#)

DPH v Evropě - 1

Stát	Standardní(%)	Snížená (%)
Belgie	21	6, 12
Bulharsko	20	9
Česká republika	21	10, 15
Dánsko	25	-
Estonsko	20	9
Finsko	24	10, 14
Francie	20	2,1, 5,5, 10
Chorvatsko	25	5, 13
Irsko	23	4,8, 9, 13,5
Island	24	11
Itálie	22	4, 10
Kypr	19	5, 9
Lichtenštejnsko	8	2,5, 3,8
Litva	21	5, 9
Lotyšsko	21	12
Lucembursko	17	3, 8, 14

DPH v Evropě - 2

Stát	Standardní(%)	Snížená (%)
Maďarsko	27	5, 18
Malta	18	5, 7
Německo	19	7
Nizozemsko	21	6
Norsko	25	8, 11,11, 15
Polsko	23	5, 8
Portugalsko	23	6, 13
Rakousko	20	10, 12
Rumunsko	24	5, 9
Řecko	23	13, 6
Slovensko	20	10
Slovinsko	22	9,5
Španělsko	21	4, 10
Švédsko	25	6, 12
Švýcarsko	8	2,5, 3,8
Velká Británie	20	5

DPH v obchodu uvnitř EU

- Intrakomunitární (intraunijní) **transakce** (= vývoz) a **akvizice** (= dovoz)
- 1991: směrnice o „zrušení“ fiskálních hranic
- zdanění v zemi dodání (kromě osobního dovozu)
- cíl: daňová neutralita

DPH – individuální dovoz do EU - 1

- **VAT on imports** **If you buy online or by mail order etc.**
- **From outside the EU**
- You can buy goods from outside the EU **up to** a value of **€22** without incurring any **VAT charges**. Goods up to a value of **€150** may be imported without payment of **Customs Duty**. However, VAT and import duty is charged on importations of tobacco, tobacco products, alcoholic product and perfumes even if they cost less than €22.
- If your online purchase costs **more than €22 you will have to pay VAT**. **If your online purchase costs more than €150 you will have to pay VAT and Customs Duty.**
- **From another EU Member State**
- If goods are sent to you from another Member State whether you pay VAT here or in the Member State depends on the level of trade the supplier has with Ireland. If the supplier has a high level of trade with Ireland you may pay VAT here. Excisable products (for example, alcohol, tobacco and oil) purchased within the EU via the internet or by mail are subject to excise duty and VAT.

DPH – individuální dovoz do EU - 2

Traveling with your purchases

- **From outside the EU**
- You can buy and bring your goods (other than tobacco and alcohol products) from a non-EU State without incurring any taxes, if the value of your goods does not exceed:
  - **€430** in the case of an individual aged 15 years or over (€215 under 15).
  - If you bring in an item worth more than the relevant limit of €430 or €215, you must pay **import charges** on the full value.
- **From another EU Member State**
- There are no limits on what private people can buy and take with them when they travel between EU countries, as long as the products purchased are for personal use and not for resale, with exception of **new means of transport** (for example, a car). VAT is included in the price of the product in the Member State and no further payment of taxes including VAT can be charged.
- However, **special rules** apply in the case of goods subject to **excise duty**, such as alcoholic beverages and tobacco products.
- FREE SHOPS: 0

DPH – (před)poslední vývoj – nově snížená sazba

- **The Council adopted the legal texts that result from its political agreement in March 2009 on the use of reduced VAT rates in certain sectors**
- Under the directive 2009/47 adopted by the Council, member states that so wish may apply **reduced VAT rates, on a permanent basis, to:**
  - *služby místního významu:*
    - drobné opravy kol, obuvi, oblečení, ložního prádla;
    - mytí oken;
    - domácí a pečovatelské služby;
    - holiči;
    - další drobné opravy;
  - **restaurace a objednávání jídel;**
  - **knihy na jakýchkoli nosičích.**
- In addition, Portugal may apply a reduced VAT rate to tolls on bridges in the Lisbon area, Cyprus is allowed to apply a reduced VAT rate to the supply of liquid petroleum gas in cylinders, and Malta may maintain a zero VAT rate for the supply of foodstuffs and pharmaceuticals.
- The Directive enters into force on 1 June 2009. [Directive 2009/47/EC of 5 May 2009](#)

DPH –poslední vývoj – 2018

- **Návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o sazby DPH**
- **akční plán v oblasti DPH** - vytvoření jednotného prostoru pro daň z přidané hodnoty (DPH) v EU.
- Nyní: **přechodný režim** zavedený v souvislosti se zrušením daňových hranic mezi členskými státy ke konci roku 1992 – **zdanění ve státě určení**
  - umožněno **zachovat odchylky od stanovených sazeb, pokud již platily k 1. lednu 1991**. Platnost těchto odchylek měla skončit v momentě zavedení **konečného systému DPH**
- **založeného na zásadě zdanění v členském státě původu.**
- **2012** Komise změnila názor: konečný systém DPH v EU bude založen na zásadě zdanění v **členském státě určení**.
- **Kromě** současně povolených **dvou snížených sazeb: bude možno** ve výši nejméně pěti procent bude možno **uplatňovat další sníženou sazbu v rozmezí pěti až nula procent**.
- Seznam zboží a služeb, na něž lze uplatňovat **sníženou sazbu** bude **nahrazen negativním seznamem**, na který snížené sazby uplatnit nelze.
- Členské státy zajistí, že snížené sazby budou ve prospěch konečných spotřebitelů a stanovení těchto sazeb bude sledovat cíl obecného zájmu.

Zvláštní spotřební daně (akcízy)

- především fiskální funkce + regulace spotřeby
- tabák, alkohol, energie (dříve jen tzv. minerální oleje)
- 1992: horizontální směrnice (obecná část)
- platí se v místě spotřeby
- obchodní přeprava: refundace jako u DPH
- osobní spotřeba: množství

Alkoholické nápoje

- pivo
  - podle stupně alkoholu na hl
  - zvýhodnění malých pivovarů
- víno
  - tiché a šumivé
  - nulová sazba
- meziprodukty
- líh, lihoviny
  - omáčky, denaturovaný líh

Tabákové výrobky, energie

- cigarety, doutníky, tabák
- cigarety: daň se vypočítává z celkové ceny (zpětně!)
- spotřební daň nejméně 57% maloobchodní ceny nejprodávanější kategorie
- elektřina
- minerální oleje

Spotřební daně – základní údaje

- povaha – stimulace spotřeby, fiskální funkce
- tabák, alkohol, energetické produkty + elektřina
- tabák: již 70. léta, ostatní až 90. léta
- 90. léta: **směrnice 92/12 - horizontální** (obecná část spotřebních daní)
- struktura daně, výroba, pohyb a skladování zboží, osvobození, ne sazby
- **obecně: platí se v místě spotřeby**, proto:
  - - oddělení vzniku daňové povinnosti a povinnosti zaplatit spotřební daň
  - - osvobozeno: přirozené ztráty během přepravy (odpaření, nevyčerpatelné zbytky)
  - - **osobní dovoz: spotřební daň se nevybírá ve státě spotřeby, ale původu**
  - - co je osobní spotřeba: množství
  - - obchodní přeprava: spotřební daň se vrací (jako DPH)
- **ekologické daně:**
  - původně minerální oleje - od 2003 i energetické produkty a elektřina
  - lze uvalit i další ekologické daně

Spotřební daně – zvláštní část

- **ALKOHOL:**

P I V O

- - pivo - ze sladu, nad 0,5 obj.% alkoholu (normálně 3,5 - 6%, někdy více)
- - směsi piva a nealko
- sazba: podle stupně alkoholu na hl (1.87 EUR na stupeň a hl
- - zvýhodnění malých pivovarů - do 200 000 hl výstavu - až o polovinu, nezávislý pivovar

V Í N O

- - tiché a šumivé
- Tiché: nejm. 1,2% - do 15 (18) %
- Šumivé: 1,2 až 15%, přetlak nejm. 3 bary
- normálně: víno 12%
- - minimální sazba: 0% (Francie)
- citlivý zemědělský produkt, zdraví prospěšné
- - malí výrobci do 1000 hl ročně vyňati

Spotřební daně – zvláštní část

- **ALKOHOL - pokračování:**

MEZIPRODUKTY

- 1,2 - 22% (Cassis)
- 45 EUR/hl (minimum)

LÍH, LIHOVINY („alkoholické nápoje“)

- každý hl čistého alkoholu - 550 EUR
- - výjimky: malé lihovary, pěstitelské pálenice (nesmí být prodej)
- - cooking wine, cooking cognac - omáčky - výroba potravin
= lze osvobodit (bombóny)
- - přimíchání soli a pepře do alkoholu = omáčka, ale je to stále líh, do 5% osvobozeno
- - denaturovaný líh osvobozen (nelze konzumovat) - kosmetické přípravky

Spotřební daně – zvláštní část

TABÁKOVÉ VÝROBKY

- citlivé - už 70. léta: cigarety, doutníky, doutníčky, tabák ke kouření a žvýkací
- Cigarety: daň se vypočte z celkové ceny!
- - účel: zvýšit daňové zatížení z důvodu ochrany veřejného zdraví
- - definice cigarety: do 9 cm (100s)
- - sazby: sazba je odvozena z ceny cigaret nejžádanější cenové kategorie
- daň se dopočítává zpětně z konečné ceny (!) - proto ceny fixní. Nemá cenu dělat akce.
- - ceny cigaret nemůže stanovit stát, stanoví výrobci (šlo by o naruš konkurence, zvýhodňovaly by se dražší značky)
- - spotř-daň minimálně 57% maloobch cen nejprodávanější cenové kategorie
- Tabáková nálepka (totéž u alkoholů) prokazuje, že byla zaplácena spotřební daň.

Spotřební daně – zvláštní část

- Směrnice Rady 2011/64/EU o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků --

- **UKÁZKA**

- Článek 3
- 1. Pro účely této směrnice se za cigarety považují:
  - a) tabákové smotky, jsou-li určeny ke kouření v daném stavu a které se nepovažují za doutníky nebo doutníčky ve smyslu čl. 4 odst. 1;
  - b) tabákové smotky, které se jednoduchým neprůmyslovým postupem vkládají do dutinek z cigaretového papíru;
  - c) tabákové smotky, které se jednoduchým neprůmyslovým postupem balí do cigaretového papíru.
- 2. Tabákový smotek podle odstavce 1 se pro účely spotřební daně považuje za dvě cigarety, je-li bez filtru nebo náustku delší než 8 cm, ne však delší než 11 cm, za tři cigarety, je-li bez filtru nebo náustku delší než 11 cm, ne však delší než 14 cm, atd.
-

- Článek 4
- 1. Pro účely této směrnice **se za doutníky nebo doutníčky považují** níže uvedené výrobky, pokud je lze v nezměněném stavu kouřit ...:
- b) tabákové smotky naplněné trhanou tabákovou směsí, s krycím listem v obvyklé barvě doutníku z rekonstituovaného tabáku, jenž kryje celý výrobek, případně i filtr, činí-li jejich jednotková hmotnost bez filtru nebo náustku nejméně 2,3 g a nejvýše 10 g a je-li obvod nejméně jedné třetiny délky alespoň 34 mm.
- 2. **Odchylně od odstavce 1 mohou Německo a Maďarsko do 31. prosince 2014 i nadále uplatňovat tento pododstavec:**
- Za doutníky nebo doutníčky, jsou-li určeny ke kouření v daném stavu, se považují:
- c) tabákové svitky, naplněné drcenou tabákovou směsí, s krycím listem v obvyklé barvě doutníku, jenž kryje celý výrobek, případně i filtr, a s obalovým listem, obojí z rekonstituovaného tabáku, činí-li jejich jednotková hmotnost bez filtru nebo náustku nejméně 1,2 g a je-li obal přiložen ve tvaru šroubovice pod ostrým úhlem nejméně 30° k podélné ose doutníku.

Daň z cigaret

- Článek 10
- **2. Od 1. ledna 2014 činí celková spotřební daň z cigaret nejméně 60 % vážené průměrné maloobchodní prodejní ceny cigaret propuštěných ke spotřebě. Tato spotřební daň nesmí být nižší než 90 EUR z 1000 kusů cigaret bez ohledu na váženou průměrnou maloobchodní prodejní cenu.**
- Členské státy, které vybírají spotřební daň ve výši nejméně 115 EUR z 1000 kusů cigaret na základě vážené průměrné maloobchodní prodejní ceny, však nemusí splňovat požadavek 60 % úrovně stanovený v prvním pododstavci.
- **Vážená průměrná maloobchodní prodejní cena** se vypočítá tak, že se **celková hodnota všech cigaret** propuštěných ke spotřebě, na základě maloobchodní prodejní ceny včetně všech daní, **vydělí celkovým množstvím cigaret** propuštěných ke spotřebě. Stanoví se do 1. března každého roku na základě údajů týkajících se všech cigaret propuštěných ke spotřebě v předchozím kalendářním roce.

Spotřební daně - energie

- **ELEKTŘINA A ENERGETICKÉ PRODUKTY**

- = "energetická daň"
- 2003 (zdaňována od 2004)
- elektřina: navíc k minerálním olejům
- přenosové soustavy: el je zdanitelná až v okamžiku, kdy je dodána distributorem spotřebiteli
- sazba: obchodní účely 0,5 EUR/MWh, neobchodní 1 EUR.
- Ekologická opodstatněnost zdanění elektřiny není zřejmá, čistota (nejsou exhalace)
- - daňové zvýhodnění: el užívaná k výrobě el, ekologické elektrárny (sluneční, větrná, geotermální, přílivová, ne běžná vodní)
- - možnost osvobození domácností a dobročinných organizací
- - lze uplatnit nulovou sazbu: zemědělství, chov ryb, lesnictví, malí výrobci
- pozor - zvýhodnění je státní podpora!

- **Minerální oleje, pevná a plynná paliva:**

- - pevná paliva: výhodné (10% ceny)
- sazby:
  1. pohon motorů - bezolovn. benzin = 359 EUR/1000 l, zem. plyn = 2,60/GJ
  2. snížené: zemní plyn = 0,30 EUR
  3. Teplo: zemní plyn, uhlí, koks = 0,15 (obch), 0.30 (neobch)/GJ

Mimo pravomoc EU

- Není v pravomoci EU:
- **Smlouvy o zamezení dvojího zdanění (přímé daně)**
- **Austrálie** 27.11.1995 5/1996 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Belgie** 24.7.2000 95/2000 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Francie** 1.7.2005 79/2005 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Irsko** 21.4.1996 163/1996 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Itálie** 26.6.1984 17/1985 Sb. Metoda vynětí s výhradou progresse*
- **Německo** 17.11.1983 18/1984 Sb. Metoda vynětí s výhradou progresse**
- **Polsko** 20.12.1993 31/1994 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Rakousko** 22.3.2007 31/2007 Sb.m.s. Metoda zápočtu prostého
- **Řecko** 23.5.1989 98/1989 Sb. Metoda vynětí s výhradou progresse***
- **Slovensko** 14.7.2003 100/2003 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Španělsko** 5.6.1981 23/1982 Sb. Metoda vynětí s výhradou progresse*
- **Švédsko** 8.10.1980 9/1981 Sb. Metoda vynětí s výhradou progresse*
- **Švýcarsko** 23.10.1996 281/1996 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **USA** 23.12.1993 32/1994 Sb. Metoda zápočtu prostého
- **Velká Británie** 20.12.1991 89/1992 Sb. Metoda vynětí s výhr. progresse*

Zdanění finančního sektoru: daň z finančních transakcí - 1

- **zatím jen návrh** směrnice (2011) – PŘÍMÁ DAŇ
- zavést **společný systém daně** z finančních transakcí
- **finanční transakce:**
  - nákupy a prodeje finančního nástroje, jako jsou *akcie společností, dluhopisy, nástroje peněžního trhu, strukturované produkty a derivátové nástroje*
- vztah k členskému státu:
  - **nejméně jeden účastník transakce je usazen v členském státě** a
  - **účastníkem transakce je finanční instituce usazená na území některého členského státu**, která jedná buď na vlastní účet, nebo na účet jiné osoby, nebo jedná jménem účastníka transakce

Zdanění finančního sektoru: daň z finančních transakcí - 2

- **Finanční instituce:**
  - investiční podniky,
  - organizované trhy,
  - úvěrové společnosti,
  - pojišťovny a zajišťovny,
  - subjekty kolektivního investování a
  - penzijní fondy a jejich manažeři
- **Usazená na území členského státu:**
  - ***schválená orgány tohoto členského státu*** ve vztahu k transakcím zahrnutým ve schválení;
  - finanční instituce neusazená v členském státě, pokud je účastníkem finanční transakce s jinou finanční institucí usazenou v členském státu

Zdanění finančního sektoru: daň z finančních transakcí - 3

- **Daň se nevztahuje na**
  - evropský nástroj finanční stability;
  - mezinárodní finanční instituci ustavenou dvěma nebo více členskými státy, jejímž účelem je získávat finanční prostředky a poskytovat finanční pomoc ve prospěch svých členů, kteří jsou postiženi nebo ohroženi vážnými finančními problémy;
  - transakce na primárních trzích, v zásadě pokud jde o emise akcií společností nebo dluhopisů;
  - transakce s centrálními bankami členských států
- **Sazba:** 0,1% z hodnoty finanční transakce (0,01% u derivátů = odvozený finanční nástroj od jiného)
  - základem daně je vše, co tvoří protistranou nebo třetí stranou zaplacené nebo dlužné protiplnění za převod (mimo deriváty)